

Super 2[⚡]Li

I. FASİKÜL

Akıllı tahta uyumludur.

TÜRKÇE

• **Fiilimsiler**

- Fiillerden belirli eklerle türetilen ve cümlede isim, sıfat, zarf göreviyle kullanılan; aynı zamanda fiiller gibi olumsuz yapılabilen sözcüklere fiilimsi (eylemsi) denir.

Örnek:

- Koşan çocuklar yoruldu. > koş-an
Sıfat isim fiil kökü

- Fiil kökünden türetilen ve cümlede sıfat olarak görev yapan “koşan” sözcüğü fiil özelliğini tamamen yitirmemiştir. Bahçeyi sulayınca otlar yeşerdi. > sula-(y)ınca
zarf fiil gövdesi

Bu cümlede ise “sulayınca” sözcüğü zarf görevindedir. Fiilden türeyen bu sözcük de fiilimsidir.

- Odasında biraz uyumak istiyor. > uyu-mak
isim fiil kökü

Fiilden türeyen, olumsuz yapılabilen ve isim olarak görev yapan “uyumak” sözcüğü de fiilimsidir.

Fiilimsilerin Özellikleri

- Fiil özelliğini tamamen yitirmez ancak fiillerin aldığı haber ve dilek kiplerinin eklerini alamaz.

Örnek:

- seviyor → fiil (Şimdiki zaman 3. tekil kişi ile çekimlenmiş.)
- sevip → fiilimsi (Herhangi bir kip ekiyle çekimlenemez.)
- Bütün fiilimsiler fiillerden türer. Aynı zamanda fiilimsiler, fiille olan bağlantısını kaybetmezler.

Örnek:

- bakarak → “bak-” fiilinden türemiş fiilimsi
- atlayış → “atla-” fiilinden türemiş fiilimsi

Örnek:

- beklemek X beklememek
- İsim çekim eklerini alabilirler.

Örnek:

- çalışan - lar - dan
fiilimsi çoğul hâl
eki eki

- Cümlede isim, sıfat ya da zarf olarak görev alırlar.

Örnek:

- Yazdığı şiiri okurken herkesin dinlemesini istedi.
Sıfat Zarf İsim

Etkinlik 1 Aşağıdaki cümlelerde geçen fiilimsilerin altlarını çiziniz.

1 Bir denizaltı ile derinliklere dalmayı hayal ediyorum.

2 Karada yaşayan canlılar için temiz su bulmak zorlaştı.

3 Okuldan çıkarken sevdiğim eski bir arkadaşımı gördüm.

4 Adana'da düzenlenecek festivale katılıp orada eğlenmek istiyorum.

5 Okuduğum kitapları görünce hakkımdaki fikirleri değişecek.

► Fiilimsiler üçe ayrılır:

1. İsim - fiil
2. Sıfat - fiil
3. Zarf - fiil

1. İsim - Fiil (Ad - Eylem)

► Fiil kök ya da gövdelerine “-ma / -me, -iş / -iş / -uş / -üş, -mak / -mek” eklerinin getirilmesiyle oluşan ve cümlede isim olarak görev yapan fiilimsilerdir.

Örnek:

- Onu görmeyi ben de isterim.
 - Soruyu çözümek için çok uğraştık.
 - Olayları anlatışı hepimizi etkilemişti.
 - Hemen yola çıkmamız gerekiyor.
 - Bu bekleyiş daha ne kadar sürer?
- Olumsuzluk eki olan -ma/-me ile isim-fiil eki olan -ma/-me birbiri ile karıştırılmamalıdır.

Örnek:

- Söylenen hataları yapmadım.
Olumsuzluk eki
 - Artık onu arama.
Olumsuzluk eki
 - Buraya bir ev yapmayı düşünüyor.
İsim fiil eki
 - Arama faaliyetleri devam ediyor.
İsim fiil eki
- İsim - fiil eki aldığı hâlde bir varlığa isim olan sözcükler fiilimsi özelliğini yitirir. Bu sözcükler kalıcı isimdir ve olumsuzluk eki bu sözcüklere getirilemez.

Örnek:

- Annemin yaptığı dolmalar bir başka olur.
Kalıcı ad
- Kasaptan yarım kilo kıyma al.
Kalıcı ad
- Binanın girişi epey gösterişliydi.
Kalıcı ad
- Yolda bir çakmak bulmuş.
Kalıcı ad
- Bir tabak yemek yedikten sonra gitti.
Kalıcı ad

KOLAYLAŞTIRIYORUM

İsim - fiil eklerini “-ma - (y) -iş - mak” şeklinde kodlayabiliriz.

YAZIYORUM

Etkinlik 2 Aşağıdaki cümlelerde geçen isim - fiilleri bulup karşılarındaki boşluğa yazınız.

Alevleri seyretmek için şöminenin yanında durdum.

seyretmek

1. Mobilyalara ve eşyalara bir bakmaya karar vermişti.

2. Onlarla yaptığımız samimi, içli dışlı konuşma bir süre daha devam etti.

3. Buradaki bekleyiş nedeniyle herkes tedirgin olmuştu.

4. Bugün yalnızca kendi işlerimle uğraşmak istiyorum.

5. Ona böyle bir şey söyleyip onu üzmemek istemedim.

Etkinlik 3 Aşağıdaki cümlelerde geçen altı çizili sözcüklerin kalıcı isim mi yoksa fiilimsi mi olduğunu belirtiniz.

Sözcük

Kalıcı isim

Fiilimsi

Bahçemizdeki asmanın üzümleri çok tatlı oluyor.

✓

1. Onun bu konudaki görüşlerine kesinlikle katılmıyorum.

2. Ekmek alması için annesinin verdiği parayı düşürmüştü.

3. Ateş yakmak isteyen gençlerden biri bizden çakmak istedi.

4. Tarlanın alt tarafında kuyu kazma çalışmaları devam ediyor.

5. Tarlalarına buğday ekmek isteyen çiftçiler yağmuru bekliyor.

6. Fazla miktarda tüketilen dondurmanın zararlarını biliyor musun?

7. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde üç fiilimsi türü de kullanılmıştır?

- A) İnsan gözünün ışığı algılaması ve beynin yorumlaması sayesinde renkler görülebilir.
- B) Renklerin hayvanların yaşamında da önemli bir yere sahip olduğunu söyleyebiliriz.
- C) Newton, renklerle ilgili deneyler yaparken renklerin karıştırılmasıyla beyaz elde edilebileceğini gördü.
- D) Yaprak yeşil olduğu için bu, onun Güneş'ten gelen yeşil ışığı yansıttığı, diğer renkteki ışınları soğurduğu anlamına gelir.

8. Fiilimsiler, kökü fiil olan, aldığı özel yapım ekleriyle isim-fiil, sıfat-fiil ya da zarf-fiil olarak kullanılan sözcüklerdir.

Buna göre aşağıdaki cümlelerin hangisinde fiilimsi kullanılmamıştır?

- A) Cesareti olmayan adamın başarısının olması da mümkün değildir.
- B) Bir gencin hata yapmasını önlersen onun kararlarını da kendi kendine vermesini önlemiş olursun.
- C) Bir ulusun büyüklüğü, akıllı ve erdemli kişilerin sayısıyla ölçülür.
- D) Düşünmeden konuşmak, nişan almadan ateş etmeye benzer.

9. Küçük çocuk, tatlı tatlı gülümseyerek bana bir şeyler anlatıyordu.

Aşağıdakilerin hangisinde bu cümlede kullanılan fiilimsinin özdeşi vardır?

- A) Kayıkçı, karaya ayak basar basmaz sandalı direğe bağladı.
- B) Kadının sesini duyanlar, hemen yardıma koşmuşlardı.
- C) Kerim, hazırlıkların kendisi için düzenlendiğini biliyordu.
- D) Onların çevirdiği dolapları anlamış ve onlardan uzaklaşmıştı.

10. I. Kitap düşmanı da olur muymuş, demeyin.
 II. Dünyanın her yerinde, her devirde kitap toplanan, kitap yaktıran yöneticiler olmuştur.
 III. Bugün de eksik değildir bunlar.
 IV. Kalkıp açıkça: "Ben kitap düşmanıyım." demezler.
 V. Bu tip yöneticilerden ya da insanlardan hepimiz uzak durmalıyız.

Yukarıdaki numaralanmış cümlelerin hangilerinde fiilimsi kullanılmıştır?

- A) I ve II
- B) I ve V
- C) II ve IV
- D) III ve V

11. Biz de hafif olsaydık bir rüzgârdan,
 Yer alsaydık şu bulut kervanında,
 Güzele ve yeniye doğru koşan

Bu sonsuz gidişin bir yanında;

Dağlara, denizlere, ovalara
 Uzansaydık yağarak iplik iplik,

Tohumları susamış tarlalara

Bahar, gölge ve yağmur götürseydik

Bu dizelerdeki altı çizili fiilimsilerin hangi ikisi çeşidi bakımından aynıdır?

- A) I ve II
- B) I ve IV
- C) II ve III
- D) III ve IV

12.

AKILLI DURAK DÖNEMİ BAŞLADI

İstedığınız duraktan geçen otobüslerin kaç dakika sonra geleceğini bildiren uygulamaya, Ulaşım Portalı'ndan erişmek için tıklayınız.

Bu afişle ilgili aşağıdakilerin hangisi söylenemez?

- A) "Durak" sözcüğü zarf-fiildir. B) Birden fazla sıfat-fiil kullanılmıştır.
C) İsim-fiil vardır. D) "İstedğiniz" sözcüğü sıfat-fiildir.

13. Şu köhneleşmiş dünyada
Ben geçmem asla sizden
Sizi gördüğüm bu rüyada
Siz geçmeyin ne olur bizden

Bu şiirdeki filimsilerin türce özdeşi aşağıdakilerin hangisinde vardır?

- A) Bu hayatı pek bilmeyiz
Eski kafalıyız biz
Geçeriz gökkuşağının altından
İşte o bizim vatan sevgimiz
- B) Bülbül gülden geçti
Güneş günden geçti
Gönül senden geçmiyor
Vatan, ey vatan!
- C) Sonra birden beliriyorsun
Geçiyorsun önümden
Sesin gür, bağırılıyorsun
Hayatın anlamı vatan.
- D) İçinde vatan geçen şarkıları
Sevdik biz, haykırdık
Tarihin yazdıklarını
Gönümüzde topladık

Gerçek Anlam

► Bir sözcüğün söylendiğinde akla gelen ilk anlamına “gerçek anlam” denir. Sözcüğün sözlükteki ilk anlamı da gerçek anlamdır.

Örnek:

- Göz doktoruna gitmek için okuldan izin istemişti.
“Göz” sözcüğünün gerçek anlamı, “görme organı”dır.
- Kurşun kalemlerden beş tane aldı kırtasiyeden.
“Kalem” sözcüğünün gerçek anlamı, “yazma, çizme vb. işlerde kullanılan çeşitli biçimlerde araç”tır.

Mecaz Anlam

► Bir sözcüğün gerçek anlamından tamamen uzaklaşıp yeni bir anlam kazanmasına “mecaz anlam” denir. Mecaz anlamlı bir sözcüğün anlamı, gerçek anlamdan tamamen farklıdır.

Örnek:

- Onunla sürekli ilgilenerek onu açmaya çalışıyordu.
“Açmak” sözcüğü, yukarıdaki gibi kullanılırsa “sıkılganlığını, utangaçlığını gidermek” anlamı kazanır. Bu, sözcüğün kazandığı mecaz anlamdır.
- Dolabın kapağını neden açmadın?
“Açmak” sözcüğü, kapalı duran bir nesneyi açık duruma getirmek anlamını taşır. Örnek cümlede bu anlamıyla kullanılmıştır ve gerçek anlamdadır.

YAZIYORUM

Etkinlik

1

Aşağıdaki cümlelerde altı çizili sözcükler gerçek anlamda mı yoksa mecaz anlamda mı kullanılmıştır? Örnekteki gibi karşılıklarına yazınız.

Kırtasiyeden birkaç kitap aldım.

Gerçek

Bu işte senin parmağın kesin vardır.

Mecaz

1. Onun davranışları olayı dallandırmıştı iyiden iyiye.

2. Çocuğun meydan okuyan bakışları, herkesi şaşırtmıştı.

3. Biz ders çalışırken içeride ağır bir koku vardı.

4. Öğretmenimizin sesindeki sıcaklık bizi ona çekiyordu.

5. İş işten geçmeden bu soruna bir çözüm üretmeliyiz.

6. Ömer Seyfettin'in öyküleri, okumaya değer öykülerdir.

7. Futbol takımımız kazandığı başarı ile tüm şehri salladı.

YAZIYORUM

Terim Anlam

► Bir bilim, sanat, meslek dalıyla veya bir konu ile ilgili özel ve belirli bir anlamı karşılayan sözcüklere "terim anlamlı" sözcükler denir.

Örnek:

- Hece ölçüsü, halk edebiyatı şairleri için önemlidir. (edebiyat terimi)
- Neşteri alan doktor, ilk kesiği atarak ameliyata başladı. (tıp terimi)
- Sol anahtarını bir ressam gibi çizmişti defterine. (müzik terimi)

Etkinlik 2 Aşağıdaki sözcükleri terim anlamlarına göre kullanınız.

Sözcük	Cümle
Harf	Türkçe dersinde bitişik harflerin yazımına geçmiştik.
1 Nota	
2 Aşı	
3 Köprü	
4 Bağ	
5 Kök	
6 Doğru	
7 Drama	
8 Roman	
9 Anayasa	
10 Aralık	
11 Kuvvet	
12 Derece	

Çok Anlamlılık

► Sözcükler zaman içinde birden fazla anlam kazanabilir. Bu anlamlar cümledeki bağlamdan çıkarılabilir.

Örnek:

Bağlamak sözcüğü aşağıdaki cümlelerde farklı anlamlarda kullanılmıştır.

- Bayrağı direğe sağlamca bağladım. (Bir şeyi bir yere veya bir şeye tutturmak)
- İpleri birbirine bağlayıp salıncak kurduk. (Düğümlemek)
- Polis bütün yolları bağlamış. (Geçiş engellemek)
- Kitap yazmak beni bağlıyor. (Başka bir işle uğraşamaz durumda olmak)

LGS/2021

“Vurmak” sözcüğü aşağıdakilerin hangisinde “olumsuz yönde etkilemek” anlamında kullanılmıştır?

- A) Ayağını kanepenin kenarına sertçe vurdu ve başparmağını incitti.
- B) O akşam sokağın bütün gürültüsü odama vuruyordu.
- C) Yeni yolun açılması, eski yol üzerindeki benzinlikleri vurdu.
- D) Yılların yorgunluğu yaşlı adamın yüzüne vurmuştu.

CEVAP C

Etkinlik

3

Aşağıdaki cümlelerde geçen altı çizili sözcüklerin hangi anlama gelecek şekilde kullanıldığını işaretleyiniz.

1 Tanıkların söyledikleri ile adamın söyledikleri birbirini tutuyordu.

- () Ele geçirmek, yakalamak
- () Benimsemek, beğenmek
- () Uygun gelmek, çelişmez olmak
- () Herhangi bir durumda bulundurmamak

2 Toplumlar, okullarda uygulanan eğitim yoluyla gelişir.

- () Davranış, tutum, gidiş veya davranış biçimi
- () Uyulan ilke, sistem, usul, tarz
- () Gaye, uğur, maksat
- () Gidiş çabukluğu, hız

3 Şimdiye kadar yirmiye yakın araba değiştirmişsinizdir.

- () Az bir ara ile ayrılmış olan (zaman veya yer), uzak karşıtı
- () Küçük, önemsiz değişikliklerle birbirinden ayrılan
- () Aralarında sıkı ilgi bulunan
- () Benzeyen, andıran, yaklaşan

4 Atılan bir iftira neticesinde bu yaşta mahkemeye düşmüştü yaşlı adam.

- () Kötü bir sebeple istenmeden bir yerde bulunmak
- () Atlanmak, aradan çıkmak, eksik kalmak
- () Ödevi veya yetkisi içinde bulunmak
- () Biriyle yaşama, çalışma, birlikte olma durumunda kalmak

Etkinlik

4

Aşağıdaki cümlelerde “karışmak” sözcüğü farklı anlamlarda kullanılmıştır. Sözcüğün uygun anlamlarını bularak eşleştiriniz.

1. Yabancı adamın sözleri nedeniyle zihnim karışmıştı.
2. İşler karışınca bilen birinden yardım almalısın.
3. Saçı sakalına karışmış hâlde müdürün yanına gitti.
4. Süt ve bal karışınca enfes bir lezzet ortaya çıkar.

- a. İki veya ikiden çok şey bir araya gelip birbirinin içinde dağılmak, birbirinin içine girmek
- b. Düzensiz, dağınık olmak
- c. Bulanmak, duruluğunu yitirmek
- d. Açıklığını yitirmek, anlaşılması güçleşmek

1

2

3

4

1.

Eser	Dilek
Edebiyat	İnce

Aşağıdakilerin hangisinde kutucuklarda verilen sözcüklerden birinin eş anlamlısı kullanılmamıştır?

- A) Topluluklarda okumayı en sevdiği yazın türü şiirdi.
 B) Her yapıtı insanlardan övgüler alan bir sanatkârdır.
 C) Hayatta bütün isteklerimize kavuşamayız maalesef.
 D) Kaba davranışlarıyla hepimizi çok şaşırttı.

2. Gerçek anlam, bir kelimenin aklımıza ilk gelen anlamıdır.

Buna göre aşağıdakilerin hangisindeki altı çizili sözcük gerçek anlamının dışında kullanılmıştır?

- A) Karabaş, bir şeyin kokusunu aldı.
 B) Kör adama kimse yardım etmedi.
 C) Doğru bir insan olmak için çabalyor.
 D) Kitaplarını boş bir kutuya yerleştirdi.

3.

Anlam	Cümle
I. Çok hoşlanmak	Yürüyüş yapmayı severdi.
II. Beğenmek	Hikâye kitabını sevdim.
III. Bağlanmak	Çocuğu biraz sevip bıraktı.
IV. Elverişli bulmak	Bu çiçek, nemli toprağı sever.

Bu tabloda numaralanmış yerlerin hangisinde "sevmek" sözcüğünün anlamı yanlış örneklenmiştir?

- A) I B) II C) III D) IV

4. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde "sağlam" sözcüğünün anlamıyla kullanımı birbirine uymamaktadır?

Anlam	Kullanım
A) Gerçek, inandırılır bir temeli olan	Remzi, sağlam bir ad bırakmak istiyordu.
B) Sağlıklı, sıhhatli	Sağlam bir halat bulursanız arabanızı tamirciye kadar çekebiliriz.
C) Kolay bozulmaz, dayanıklı	Sağlam konutlar hiçbir zarar görmemişti.
D) Zarar görmemiş, bozulmamış	Taşınmadan önce elimdeki sağlam eşyaları satmaya çalışıyorum.

5.

- I. Akarsuyun yanında piknik yapmaya gelenler serinliyordu. (mecaz anlam)
 II. Kitabın sayfalarını çevirdikçe yumuşak bir koku yayılıyordu. (mecaz anlam)
 III. Avrupa ülkelerinin yaptırımlarını kabullenmemekte ısrarcıydı. (gerçek anlam)

Numaralanmış cümlelerin hangilerinde altı çizili sözcük yay araç () içindeki anlam özelliğiyle uyuşmamaktadır?

- A) Yalnız I B) Yalnız III
 C) I ve II D) II ve III

6.

Genç bir şairin başarması gereken iki önemli iş vardır: şiiirlerinde kendi yolundan ilerlemesi, şiiirlerinin bir özelliğinin olması.

Bu cümledeki altı çizili sözlerin yerine, aşağıdakilerin hangisinde verilenler sırasıyla getirilirse cümle'nin anlamı değişmez?

- A) kimseye benzememek - yeterince anlaşılmaq
 B) kendini ispatlamak - okumaya değer olmak
 C) özgün olmak - bir nitelik taşımak
 D) değişikliklere açık olmak - herkesçe beğenilmek

13. Türkçemizde "ağız" sözcüğüyle ilgili birçok deyim vardır. "Ağız aramak" deyimiyile birinin gizlemek

I
istediği bir sorunu, sözü o sorun üzerinde dönüp do-
laştırarak sezmeye çalışıldığı anlatılır. Çabuk söy-
lenen ve birbirini tutmayan, gelişigüzel sözler için
"ağız kalabalığı" deyimini kullanırız. Duygularını,
II

düşüncelerini olduğundan başka türlü gösterecek yol-
da dil kullanmak ağız yapmak deyimini tercih ederiz.
III

Hiç sır saklamayan birini ağızına gem vurmak deyi-
miyle anlatırız.
IV

Bu metinde numaralanmış deyimlerden hangisi yanlış açıklanmıştır?

- A) I B) II C) III D) IV

14.

I. Babasının her isteğini yerine getirmeye çalışırdı.

II. Sıkıntılı bir durumda olmasaydı mutlaka bizi arardı.

III. Kış mevsiminde durgun olan alışveriş sezonu baharın gelmesiyle canlandı.

IV. Sıkıntıyı aşmak için herkes birlik olmuştu.

Başı dertte olmak

Bir dediğini iki etmemek

El ele vermek

Numaralanmış cümlelerdeki durumlar kutulardaki deyimlerle eşleştirilirse hangi cümle dışta kalır?

- A) I B) II C) III D) IV

15. I. Sen başkaları için iyi şeyler dile ve yap ki başkaları da senin için iyi şeyler dilesin, yapсын.
II. Sıkışık zamanlarda önemsiz şeylerin değeri çoktur.
III. İşini yapması gerektiği biçimde yapan kişi, çalışmasının verimlerinden yararlanır.
IV. İnsan kendinde herhangi bir kusur varken başkalarını aynı kusurla suçlamamalıdır.

Aşağıdakilerin hangisi numaralanmış açıklamalardan birini karşılamaz?

- A) Toprağı işleyen, ekmeği dişler.
B) Aş taşınca kepçeye paha olmaz.
C) Hayır dile komşuna, hayır gele başına.
D) Kurt komşusunu yemez.

16. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde "bırakmak" sözcüğünün anlamı ile kullanımı birbirine uymamaktadır?**

Anlam	Kullanım
A) Emanet etmek	Çocukları kardeşime bırakıp törene yalnız geleceğim.
B) Sonlandırmak, çalışmamak	Hafta sonu işi bırakacağını söylüyordu.
C) İzin vermek	Babam beni o saatte dışarıya bırakmaz ki...
D) Çalışmasını engellemek	Öğretmen, ödevlerini düzenli yapmadığı için Ali'yi sınıfta bıraktı.

Neden - Sonuç Cümlesi

- Bir eylemin gerçekleşmesinin ya da gerçekleşmemesinin belli bir nedene bağlandığı cümlelere “neden – sonuç cümlesi” denir.

Örnek:

- Çok kitap okuduğundan her konuda bilgisi var.
Bu cümlede “her konuda bilgisi olmak” bir sonuçtur, nedeni ise “çok kitap okumak”tır.
Bir cümlenin sonuç kısmı “Nedeni nedir?” sorusuna cevap veriyorsa o cümle neden – sonuç cümlesidir.
- Gizlenmeyi çok iyi bildiği için kimse onu bulamadı.
neden sonuç
- Yorgunluktan bittim çünkü tüm gün ayaktaydım.
sonuç neden
- Arkadaşı olmaması nedeniyle yalnız geziyordu İstanbul’u.
neden sonuç
- Etrafı hızlıca topladığından kimse ne yaptığını anlamamıştı.
neden sonuç

BİLGİLENIYORUM

- “-dığı / -diği için, -dığından / -diğinden gibi ifadeler neden - sonuç cümlelerinde bulunur.
- Neden - sonuç cümlelerinde her iki yarğı da gerçekleşmiştir.
- Neden - sonuç anlamı bulunan cümlelerde “için” ifadesi neden bildirir ve bu ifadenin yerine “-nden dolayı” getirilebilir.

Örnek:

- Reçeli çok sevdiğinden her sabah mutlaka reçel yer.
- Hava sıcak ve güneşli olduğundan bahçeye çıktı.
- İnsanları seviyor çünkü onlara saygı duyuyor.
- Tiyatroya geç kaldığı için ilk perdeye yetişemedi.

Etkinlik

1

Aşağıdaki cümlelerde gerçekleşen eylemlerin nedenlerini örnekteki gibi belirtiniz.

Cümle	Neden
Yorgun olduğu için işi erken bıraktı.	yorgun olması
1 Kazanamama korkusuyla gece gündüz çalışıyor.	
2 Parasızlıktan dolayı yeni araba alamıyormuş.	
3 Fazla ışık gözlerime dokunduğundan perdeyi kapattım.	
4 Yağmura yakalandığı için sırsıklam olmuş.	
5 Tembel bir yapısı olduğundan işleri zamanında bitiremiyor.	
6 Yaşlı olduğundan merdivenleri çıkmakta zorlanıyor.	

BİLGİLENYORUM

- "-mak için/-mek için, -mak/-mek üzere, diye" gibi ifadeler amaç-sonuç cümlelerinde bulunur.
- Cümlenin uygun yerine "amacıyla" ifadesi getirilebiliyorsa amaç-sonuç cümlesi olduğu anlaşılır.
- Amaç gelecekte gerçekleşmesi beklenen bir durum olduğundan cümlenin amaç kısmı henüz gerçekleşmemiştir.

Amaç - Sonuç Cümlesi

- Bir eylemin gerçekleşmesinin ya da gerçekleşmemesinin herhangi bir amaca bağlandığı cümlelere "amaç – sonuç cümlesi" denir.

Örnek:

- Seni görmek için buralara kadar gelmiş.
Cümlede "buralara kadar gelmesi" sonuçtur, amacı ise "seni görmek"-tir.
- Bir cümlenin sonuç kısmı "Amacı nedir?" sorusuna cevap veriyorsa o cümle amaç-sonuç cümlesidir.

Etkinlik 2 Aşağıdaki cümlelerde gerçekleşen eylemlerin amaçlarını örnekteki gibi belirtiniz.

CÜMLE	Amaç
☐ Çay içmek üzere mutfığa gitti.	çay içmek
1. Top oynamak için bahçeye çıktılar.
2. Şair, şiirinde herkes anlayabilsin diye yalın bir dil kullanmış.
3. Saksıların toprağını havalandırmak için saksıları boşalttı.
4. Bildiklerini anlatmak üzere karakola başvurdu.
5. Öğretmeninin gözüne girmek için derste başka şeylerle uğraşmadı.
6. Söylediklerimi anlasın diye saatlerce dil döktüm.
7. Ailesini görmeye Almanya'ya gitmiş.
8. Yoksulluktan kurtulmak için şehre göç etmiş.
9. Öfkesini yenmek için dışarı çıktı.
10. Bu, bizi birbirimize düşürmek maksadıyla söylenmiş bir sözdür.
11. Bu sıkıntılara sınavı kazanalım diye katlanıyoruz.
12. Yabancı dil öğrenmek için kursa gidiyor.
13. Biz gülüp eğlenelim diye bu programı yapmışlar.
14. Otobana tekrar girmek maksadıyla yan yola saptık.
15. Ablamı üzmemek için tüm dediklerini yapıyorum.
16. Verdiği sözü tutabilmek için çok çalışıyordu.

7.

Pırasa ve Kurutulmuş Biberli Menemen Tarifi

- I. Zeytinyağı ve pırasaları tavaya koyup kavuralım. Sarımsaklarımızı ufak ufak kesip tavaya ekleyip kavurmaya devam edelim.
- II. Kurutulmuş biberleri de ilave edip biraz daha pişirelim.
- III. Yumurtaları da koyalım ve karıştıralım. Tane karabiberi havanda dövüp çıkan mis gibi kokusunu içimize çekip menemenin üzerine serpiştirelim.
- IV. Kırmızı biber, az tuz ve dilediğiniz baharatlarla tatlandırabilirsiniz. Pırasa mevsimi bitmeden bu tarifi deneyin, bayılacaksınız.

Numaralanmış bölümlerden hangileri bu tarifi veren kişinin kişisel düşüncelerini içerir?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve III D) III ve IV

8. (I) Çandarlı Körfezi'ni karşısına alan Şaphane Dağı'nın zirvesi altındaki eski köy kalıntıları bugün ilginç bir kır yürüyüş sahası oluşturuyor. (II) Ormandaki ağaçların gölgesinde, üzeri kuru iğne yapraklar ve çalılarla örtülü Osmanlı mezar taşları zamana meydan okuyor sanki. (III) Mezarlığın yaklaşık bir kilometre yukarısındaki eski köyün yıkıntıları arasında dolaşırken ahır, ev ve bahçe duvarlarına, toprak kaymasını engelleyen taş barikatlara ve hamam kalıntısına rastlıyorsunuz. (IV) Köyün Yolmuş olarak bilinen eski bölgesinden deniz manzarasını seyretmek dalmanın zevkine doyum olmuyor.

Bu metindeki numaralanmış cümlelerin hangisinde kişisel görüşlere yer verilmemiştir?

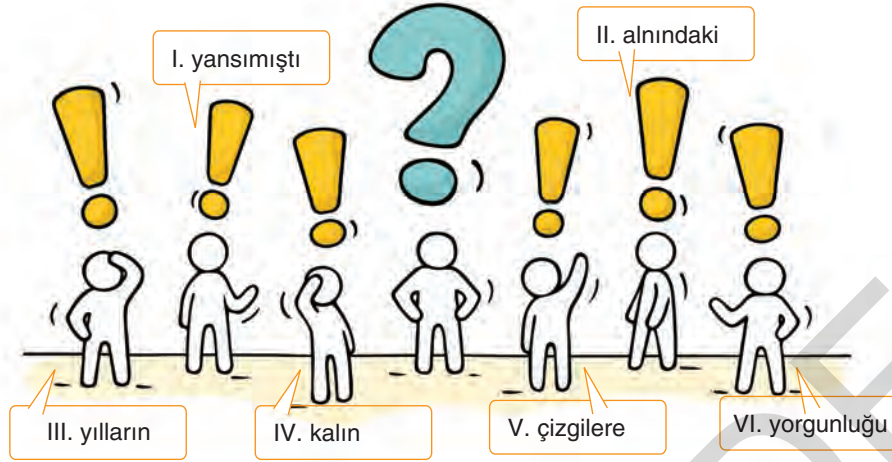
- A) I B) II C) III D) IV

9. (I) "Yeşil Oltu zümrüdü"nü yerinde keşfetmek için diyarına, Erzurum'a doğru yola çıkıyoruz. (II) Güzel ve uzun bir yolculuğun ardından Erzurum'un meşhur semaver çayını içmek üzere kısa bir mola veriyoruz. (III) Kardan gelinliğini henüz giymemiş muhteşem Palandöken Dağı'nı tam karşımıza alıp çaylarımızı yudumluyoruz. (IV) Erzurum il merkezine yaklaşık 100 kilometre mesafedeki Oltu'ya gitmek üzere Tortum-Artvin yoluna giriyoruz. (V) Yaklaşık 50 kilometre sonra Tortum'u geride bırakıp, Narman-Oltu yol ayırımına geliyor ve kırk beş dakika sonra da Narman'a, ardından Oltu'ya ulaşıyoruz.

Bu metindeki numaralanmış cümlelerin hangilerinde yazar duygu ve düşüncelerine yer vermiştir?

- A) I ve II B) II ve III
C) III ve IV D) IV ve V

10.

Verilen ifadelerden anlamlı bir cümle oluşturmak istenirse sıralama aşağıdakilerden hangisi olmalıdır?

A) III-VI-II-IV-V-I

B) I-VI-II-IV-V-III

C) II-VI-III-IV-V-I

D) III-VI-I-IV-V-II

11. (I) Ülkemizde son yılların verilerine göre günde ortalama 4 kişi iş kazalarında yaşamını kaybediyor. (II) Günde 4 kişi sabah evinden işe gitmek üzere ayrıldıktan sonra, bir iş kazası sonucu hayatını kaybederek akşam ailesinin yanına dönemiyor. (III) Aslında, kanunlar ve kurallarla belirlenmiş yönetmeliklere uyulsa çan ve mal kayıplarına yol açan iş kazaları en aza indirilebilir. (IV) Günümüzde bilinçli tüketiciler, tercihlerini iş sağlığı ve güvenliğine önem veren kuruluşların ürünlerinden yana yapıyor.

Bu metindeki numaralanmış cümlelerle ilgili olarak aşağıdakilerin hangisi söylenemez?

- A) I. cümlede bir araştırma sonucu ortaya konulmuştur.
- B) II. cümlede iş kazalarının insan yaşamını nasıl etkileyebileceği belirtilmeye çalışılmıştır.
- C) III. cümlede iş kazalarının azaltılmasının koşulu belirtilmiştir.
- D) IV. cümlede tüketicilerin doğal ürünlere yöneldiği vurgulanmaya çalışılmıştır.

12. I. Sabahın ilk saatlerinde, otobüs garajının çay ocağında bir bardak çay içtim.
- II. Gün ışırken büyüleyici Abant Gölü'nü izlemek muhteşemdi.
- III. Dağları saran ormanların ortasında masmavi gölün büyüüne kapıldım.
- IV. Göl kıyısında cıvılcıvıl ötüşen kuşların sesleri öylesine sarmıştı ki beni...

Numaralanmış cümlelerin hangisinde kişisel düşüncelere yer verilmemiştir?

- A) I B) II C) III D) IV

Anahtar Kelimeler

- Bir metnin veya cümlenin ifade etmek istediği anlam, iletmek istediği mesaj için en büyük ipucunu veren kavram veya kelimelere “anahtar kelime” denir.
- Anahtar kelimeler metni veya cümleyi oluşturan sözcükler içinden seçilmiş, metnin anlam yükünü taşıyan kelimelerdir. Anahtar kelimeler ana düşünceyi oluşturan sözcüklerdir, diyebiliriz.

Örnek:

Hayat, hızla akıp geçiyor. Her şey değişiyor, bizler de payımıza düşeni alıyoruz bu değişimden. Nice ünlü filozoflara da konu olmuştur değişim. Tıpkı bir düşünürün söylediği gibi: “Akan bir nehirde iki kere yıkanılmaz.”

Metnin anahtar kelimesi: değişim, hayat

Örnek:

Günümüzün dünyasında çevre kirliliği, tüm gezegeni kaplayan boyutlara ulaşmış durumda. Dünyanın birçok bölgesinde insanlar, çevre felaketine karşı korumasız, nükleer tehdit ve radyasyondan habersiz bir yaşam sürmektedir.

Metnin anahtar kelimeleri: çevre, kirlilik, felaket

Örnek:

Raft, su hacminin ve nehir eğiminin yüksek olduğu yerlerde kauçuktan yapılmış botlarla “nehir yolu” olarak tanımlanıyor. Rafting insan yaşamı gibi inişli çıkışlı, bazen hızlı bazen yavaş akan nehirde hayatta kalabilme sanatı. Bu sanatın gerçekleştirilmesi sırasında vadiler, kanyonlar geçilirken sert dönüşlerle karşılaşılır, aşılması zor etaplar gelir. Tıpkı yaşamın kendisi gibi akarsu da alır götürür kişiyi. İleriyi, sizi bekleyen tehlikeleri göremezsiniz, girdaplarda devrilirsiniz. Usta olan, kendine doğru rehber seçen ve kurallara uyanlar sakin akan sulara kavuşurlar, hem nehirde hem de yaşamda.

Metnin anahtar kelimeleri: rafting, yaşam, tehlikeler

YAZIYORUM

Etkinlik 1 Aşağıdaki metinlerde geçen anahtar sözcükleri bularak altlarındaki boşluğa yazınız.

Çağımızda, toplumların mutluluk ve refahlarının hatta bağımsızlıklarının; bilim ışığında sürdürülen araştırma ve geliştirme çabalarının teknoloji alanına aktarılmasına bağlı olduğu, tartışmasız kabullenilen bir gerçektir. Bu gerçeği fark eden toplumlar gelişebilir.

Anahtar Sözcükler: bilim, teknoloji

Yüreğinizi daha büyük bir sevgi barındıracak kadar açarsanız ve önceliğiniz sevgi toplamak değil de kendinizi sevgi kaynağı yapmak olursa istediğiniz sevgiyi alma yolunda büyük bir adım atmış olursunuz. Sevgi karşılıksız ve sonsuzdur.

1. Anahtar Sözcükler:

İnsan varoluşundan bu yana doğanın içinde, doğayla bir bütün şekilde yaşamaktadır. İnsan, doğanın bir parçası olduğu gibi aynı zamanda onu kendine bir parça hâline de getirmiştir. Varoluş özellikleri insanı doğayla bir bütün kılmıştır.

2. Anahtar Sözcükler:

Bir nehre atılan taş gibidir başarı. Birbirinin büyümesini sağlayan halkalar gibi büyüleyici bir etkiye sahiptir. Bu büyümeyi sağlayan ise taşı atma biçimi, zaman, deneyim gibi faktörlerdir. Tüm bu faktörlerin toplamı ise çalışma olarak adlandırılabilir. O hâlde başarı ile çalışma için birbirini tamamlayan bir bileşenin iki elementi denilebilir.

3. Anahtar Sözcükler:

Dil, edebiyatın tek aracıdır. Dil ile insan; duygu, düşünce, inanç, heyecan, zevk gibi istek ve amaçlarını güzel, etkili ve anlamlı bir biçimde edebî türlerde aktarmış, dışa vurmuş olur. İnsan dil ile doğar, gelişir ve yenilenir.

4. Anahtar Sözcükler:

1 ve 4. soruları aşağıda verilen metne göre cevaplayınız.

1881-1973 yılları arasında yaşayan Pablo Picasso, öğrencilik yıllarında matematik öğretmeniyle ilginç bir sorun yaşamış. Picasso, matematik dersinde ne zaman "4" sayısı ile karşılaşsa "4"ü öne doğru fırlamış bir burun olarak gördüğünden hemen geri kalan uzuvları da çizmeye başlamış. Böylece matematik dersinde çözmesi gereken problemleri yarıda bırakıp "4" ile uğraşmış. Öğretmeni onun bu davranışına ne yaptıysa engel olamamış. Her seferinde Picasso, bunu yapmak için dayanılmaz bir istek duyduğundan ve gözünün o anda başka hiçbir şey görmediğinden bahsediyormuş. Hayal gücü oldukça geniş olan bu öğrenci, ileriki yıllarda yaptığı büyük eserler sayesinde sanat tarihinde önemli bir yere sahip olmuştur. Onun bu çalışmaları kendisine "çılgın verimli sanatçı" lakabının takılmasına yol açmıştı.

1. Bu metne göre aşağıdakilerden hangisi Pablo Picasso'nun 4 sayısına uzuvlar çizmesinin nedeni-
dir?
 - A) Picasso'nun 4'ü, öne doğru fırlamış burun olarak görmesi
 - B) 4'ün diğer sayılara göre yapısının müsait olması
 - C) Picasso'nun yaratıcı bir kişiliğe sahip olması
 - D) Picasso'nun 4'ün dışındaki diğer sayıları çizeme-
mesi
2. Bu metnin ana düşüncesi aşağıdakilerden hangi-
sidir?
 - A) Picasso resme çocukluğundan beri tutkuyla bağlı
bir sanatçısıdır.
 - B) Resim sanatı ancak bu sanatı sevenlere yapılabilir.
 - C) Hayal gücü doğuştan gelen bir yetenektir.
 - D) Picasso resim sanatıyla sanat tarihine yön vermiş-
tir.
3. Bu metinde Pablo Picasso ile ilgili olarak aşağıda-
kilerden hangisine ulaşamaz?
 - A) Hayal dünyasının sınırlarının çok geniş olduğuna
 - B) Davranışlarında ısrarcı bir tavır sergilediğine
 - C) Çok sayıda sanat eserini insanlığa kazandırdığına
 - D) Matematik dersinde hayale dalsa da dersten hoş-
landığına
4. Aşağıdakilerden hangisi bu metnin başlığı olabi-
bilir?
 - A) Pablo Picasso ve Anıları
 - B) Sayılar ve Resim
 - C) Pablo Picasso'nun Resim Tutkusu
 - D) Pablo Picasso'nun Gizemi

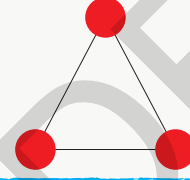
5.

I. Metin

Hayata bazen olumlu bazen de olumsuz açıdan bakarız. Söz konusu bakış açımız baktığımız yerde ne gördüğümüzü etkileyen önemli bir veridir. İçinde bulunduğumuz koşulların olumlu mu olumsuz mu olduğu tabii ki önemlidir. Ancak çeşitli durumların olumlu mu olumsuz mu olduğunu belirlerken kullanabileceğimiz tek düşüncemiz veri değildir. Çünkü olaylara, durumlara ve genel olarak hayata ne açıdan baktığımız da orada ne gördüğümüzü belirleyen verilerden biridir. Bu verileri değerlendiren, çevremizdeki olayları, durumları yorumlayan, onları anlamamızı sağlayan ve bakış açımızı oluşturan beynimiz ya da daha genel olarak bilişsel sistemimizdir.

II. Metin

Nasıl oluyor da aslında gerçekte var olmayan bir üçgeni var olarak görebiliyoruz? Görüldüğü gibi, herhangi bir durumu veya olayı yorumlamamızı sağlayan bilişsel sistemimiz zaman zaman duruma ilişkin ipuçlarını gerçekte olduğundan farklı değerlendirip durumu gerçekte olduğundan farklı algılayabilir.

Bu iki metinden çıkarılacak ortak düşünce aşağıdakilerin hangisidir?

- A) Bilişsel sistemimiz mükemmel değildir.
- B) Bilişsel sistemimiz hayatı algılamamızda etkilidir.
- C) Düşünceler, duygular ve davranışlarımız birbirini etkiler.
- D) Yoğun duygular nesnel değerlendirme yapmayı engeller.

6. Oyun, insanın kendisini ifade etmesinin en doğal yollarından biridir. Çocuk oyunlarından folklor oyunlarına, kâğıt oyunlarından tiyatroya kadar oynadığı her oyunda insan, kendini anlatır; açık açık söyleyemediklerini oyun aracılığıyla ortaya koyar. Oyun, yaşı ne olursa olsun, her insanı özgürleştirir; insanı baskı altında tutan engelleri ortadan kaldırır; hayal gücünü ve yaratıcılığını ateşler. Sosyal bilimciler bizim oyun oynayarak gerçek hayatın dışına çıktığımızı, bu "gerçek dışı" alanda kendimizi engelsizce ifade ettiğimizi ve bu sayede kendimizi tekrar hayata hazır hâle getirdiğimizi söylerler.

Bu metnin konusu aşağıdakilerin hangisidir?

- A) Ne tür oyunların insanlar için daha faydalı olduğu
- B) Oyunların insan psikolojisine etkileri
- C) Çocukların oyun anlayışları
- D) Çocuk oyunları ile yetişkin oyunları arasındaki farklılıklar

7. **Gazeteci:** Festivalin amacı nedir?

Danışman: Filmlerin yaratıcı ekibiyle sinema, televizyon eğitimi almakta olan öğrencilerimizi buluşturma. Staj ya da iş olanakları için öğrencilerimize farklı bir ortam sağlamış oluyoruz.

Gazeteci: - - - -

Danışman: Bir sinema okuluyuz ve film festivalini eğitimin bir parçası olarak görüyoruz. Bu bağlamda öğrenciler, sanatsal yeterlilik de kazanabiliyor.

Bu konuşmada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilebilir?

- A) Bu festival öğrencilerin başarıya ulaşmasını sağlıyor mu?
- B) Önceki yıllarda festivallere katılanların izlenimi sizi memnun ediyor mu?
- C) Festival, söylediklerinizin dışında öğrencilere neler kazandırıyor?
- D) Bugüne kadar festival okulunuza neler kazandırdı?

Büyük Harflerin Kullanımı

Bütün özel adlar büyük harfle başlar. Özel adların başlıcaları aşağıda belirtilmiştir:

► Kişi ad ve soyadları büyük harfle başlar.

Örnek:

- Ömer Seyfettin, Yunus Emre, Mustafa Kemal Atatürk
- Hayvanlara verilen adlar büyük harfle başlar.

Örnek:

- Köpeğimiz Karabaş evin önünde bizi bekliyordu.
- Ulus, mezhep, din adları büyük harfle başlar.

Örnek:

- Türkler 8. yüzyılda İslam ordularıyla karşılaşır.
- Devlet adları büyük harfle başlar.

Örnek:

- Türkiye Cumhuriyeti, Azerbaycan
- Bulvar, sokak, mahalle adları büyük harfle başlar.

Örnek:

- İkinci şubemizi Turgut Özal Bulvarı'nda açacağız.
- Yer adları büyük harfle başlar.

Örnek:

- Güneydoğu Anadolu, Afrika, Çankaya, İç Anadolu ...
- Kıta, bölge, dağ, ova, deniz, göl, ırmak... adları büyük harfle başlar.

Örnek:

- Hafta sonu Tuz Gölü'nü gezmeye gideceğiz.
- Ağrı Dağı, Fırat Nehri, Ege Denizi...
- Kurum, kuruluş, kurul adları büyük harfle başlar.

Örnek:

- Bu yardımlar Kızılay tarafından Afrika'ya gönderilecek.
- Kütahya Lisesi, Kardeşler Fırını, Türk Dil Kurumu...
- Saray, köşk, han, kale, köprü, kule, anıt... adları büyük harfle başlar.

Örnek:

- Buradan Kız Kulesi çok güzel görünüyor.
- Koza Han, İshakpaşa Sarayı, Galata Köprüsü...
- Kitap, dergi, gazete adları büyük harfle başlar.

Örnek:

- Tarık Buğra'nın "Küçük Ağa" romanı Kurtuluş Savaşı'nı anlatır.

BİLGİLENİYORUM

- Akrabalık bildiren adlar küçük harfle yazılır.
- İsimlerde kan bağı ile akrabalık olup olmaması önemli değildir. Kişi adlarından sonra gelen akrabalık adlarının ilk harfi küçük yazılmalıdır.

Örnek:

- Ali amcamla balık tutmaya gittik.
- Komşumuz Ayşe teyzeyi ne çok sevdim.

UNUTMUYORUM

- Özel ada dâhil olmayıp tamlama kuran şehir, il, ilçe, belde, köy vb. sözler küçük harfle başlar.

Örnek:

- Ankara ili, Sincan ilçesi, Peçenek köyü...

YAZIYORUM

A grid area for writing practice, consisting of a light blue grid pattern on a white background.

Etkinlik

1

Aşağıdaki cümlelerde büyük harflerin kullanımıyla ilgili yazım yanlışları vardır. Bunların doğru biçimlerini altlarındaki boşluklara yazınız.

Babam gelirken Maraş Dondurması alacağını söyledi.

Maraş dondurması

1.

Meclis, İstiklal Marşı'nı 12 mart 1921'de kabul etti.

2.

İki güne kadar Anadolu'nun Doğusunda yağış bekleniyor.

3.

Kangal Köpeği, Sivaslı çobanların en büyük koruyucusudur.

4.

En güzel tarhana çorbasını Suzan Yengem yapardı.

5.

Buraya doktor Mehmet bey'i görmeye geldik.

6.

Babam, yeni aldığımız köpeğe korkusuz ismini verdi.

7.

5. caddeye bir alışveriş merkezi daha açılacaktı.

8.

Bilim insanlarının katılacağı toplantıya Topkapı sarayı ev sahipliği yapacak.

9.

Bu leopar cinsi kuzey Afrika çöllerinde yaşar.

10.

Kurtuluş savaşında Nezahat onbaşının yaptıklarını unutamayız.

11.

Yarın sabah avukat Figen Hanım'la görüşelim.

12.

Bu yiyecekler Türk Mutfağının en lezzetli yiyecekleridir.

13.

Babam ve Annem Siirt'in Kurtalan İlçesinde çalışmış.

14.

Kapadokya'yı gezen ingiliz ve japon turistler buraya hayran kaldı.

10.

Buna göre,

- Uzak Doğu'dan gelen heyeti Vali dün kabul etti.
- Sayın Bakan, metro projesi için yapılan çalışmalar masanızda.
- Kadıköy meydanı, her zamanki gibi kalabalıktı.
- Gezegenler içinde Güneş'e en yakın olanı, Merkür'dür.

cümlelerinin hangisinde yazım yanlışı yapılmıştır?

- A) I B) II C) III D) IV

11. Dedemin ameliyatını Doktor Sinan bey yapacaktı.

I
Ameliyat için her şey hazırıldı. Doktor Bey'in ameliyat-
II
ta giyeceği önlükde hazırlanmıştı. Ameliyatın uzun
III
süreceği bize söylenmişti. Ameliyat altı saat kadar
süre bilirdi.
IV

Bu metinde altı çizili sözcüklerdeki yazım yanlışlarıyla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- I. söz saygı ifade ettiği için "bey" büyük harfle başlamalıydı, yazımı yanlıştır.
- II. sözde ünvan ve saygı ifade eden sözler büyük harfle başlamış, yazımı doğrudur.
- III. sözcükte "de" bulunma hâl eki olduğundan yazımı doğrudur.
- IV. sözcük birleşik fiil olduğu için bitişik yazılmalıydı, yazımı yanlıştır.

12.

Yiğit'in hangi yöne gideceği konusunda kafası karışır. Yazımı doğru olan kelimelerin bulunduğu tabelaların gösterdiği yönde gitmeye karar verir.

Buna göre Yiğit, kaç numarayla gösterilen yolları takip edebilir?

- A) I ve II B) II ve III
C) III ve IV D) I ve V

13.

CÜMLELER		
I	Aldıkları mobilyada (ki) boyama hatalarını gördüklerinde keyifleri kaçtı.	Ek olan "-ki"
II	Akşam (ki) günün en yorgun geçirilen zamanıdır.	Bağlaç olan "ki"
III	Ayakkabıların hepsi boyandı, sadece sizin (ki) kaldı.	Bağlaç olan "ki"
IV	Romanda (ki) yoğunluğu anlayabilmek için dikkatlice okumak gerekir.	Ek olan "-ki"

Bu tabloda verilen hangi cümledeki "ki" nin görevi yanlış yazılmıştır?

A) I

B) II

C) III

D) IV

14.

**BEYAZ EŞYALARDA
İNDİRİM**

15-30 haziran tarihleri arasında
"beyaz eşya" indirim günlerini kaçırmayın!

Kampanya; klimalar, 11 kilogram ve üzeri yıkama
kapasitesine sahip çamaşır makineleri,
A+ elektrik tasarruflu buzdolapları ve 6-7 programlı
bulaşık makinelerinde geçerlidir.

Bu afişte yapılan yazım yanlışını düzeltmek için aşağıdaki kurallardan hangisi dikkate alınmalıdır?

A) Belirli bir tarih bildiren gün ve ay isimleri büyük harfle başlar.

B) Birden fazla kelimedenden oluşan sayılar ayrı yazılır.

C) Bağlaç olan "da, de" sözcüğe bitişik yazılır.

D) Cümle büyük harfle başlar.

15. Mısır Çarşısı, Eminönü'nde Yeni Cami'nin arkasında ve Çiçek Pazarı'nın yanındadır. İstanbul'un en eski kapalı çarşılarından olan Mısır Çarşısı 1660 yılında Turhan Sultan tarafından yaptırılmıştır. Mimarı, Kazım ağadır. Çarşı son olarak 1940-1943 yılları arasında İstanbul belediyesi tarafından restore edilmiştir. Aktarlarıyla meşhur bu çarşıda hâlen doğal ilaçlar, baharat, çiçek tohumları ve kuru yemiş satılmaktadır.

Bu metinde numaralanmış söz gruplarının hangilerinde yazım yanlışı yapılmıştır?

A) I - II

B) III - IV

C) III - VI

D) V - VI

Görsel Okuma

- Görsel, yazılı metinlerin dışında kalan resim, fotoğraf, afiş, sembol, şekil, işaret, harita, tablo, grafik, karikatür gibi unsurlar içeren tüm öğelere verilen genel bir isimdir. Yazılı metin dışındaki bu öğeleri anlamlandırma ve yorumlama işine de **görsel okuma** denir.
- Herhangi bir yazılı metin bulunmasa dahi çeşitli bilgilerin resimler ve çizgiler yoluyla aktarıldığı bu tür görseller anlatımı da önemli ölçüde etkiler hatta kimi zaman daha etkili bir anlatım sunar.
- Teknolojik aygıtlardaki semboller, trafik levhaları, televizyondaki akıllı işaretler, çeşitli AVM'lerde kullanılan yön levhaları günlük yaşamda her an karşımıza çıkan görsellerdendir.
- İnfografikler yani bilgilendirici görseller farklı verilerin okuyucuya kolay ve anlaşılır şekilde sunulmasını amaçlar. Karmaşık ve yoğun bilgiler sadeleşir.

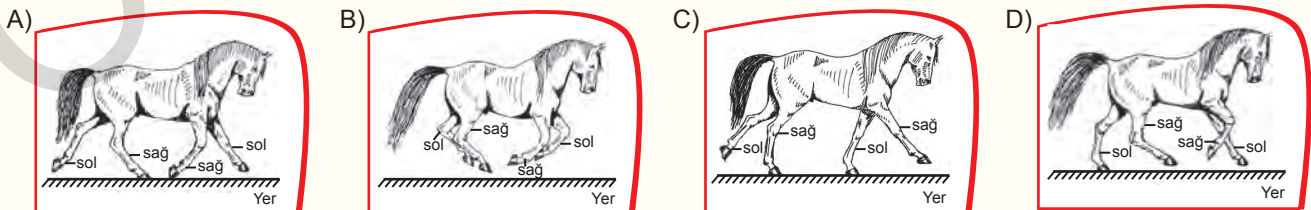

LGS/2022

Atların çeşitli yürüyüş biçimleri vardır. Birçok at ırkı doğuştan gelen yetenekle tırs, rahvan, adeta, kenter ve dörtnal olarak adlandırılan biçimlerde yürüyebilir. Kenter yürüyüşünde atın ayak hareketlerinin aşamaları şunlardır:

- 1. aşama:** Arka ayaklardan biri, örneğin sol arka ayak, yere basar ve atı öne doğru iter. Bu sırada diğer üç ayak havadadır ve ileri doğru hamle yapar.
- 2. aşama:** Sağ arka ve çaprazındaki ayak yere basar, bu sırada diğer ayaklar havadadır.
- 3. aşama:** Ön sağ ayak yere değerken çaprazındaki ayak yere basmaktadır.
- 4. aşama:** At kısa bir süreliğine de olsa havada asılı kalır. Bu sırada atın ayakları uzatılmış vaziyette değil, bükülü vaziyettedir. Bu hareketler aynı döngüyle devam eder.

Buna göre, aşağıdaki görsellerden hangisi “kenter yürüyüşü”nün numaralanmış aşamalarından herhangi birine ait olamaz?

CEVAP A

Örnek:

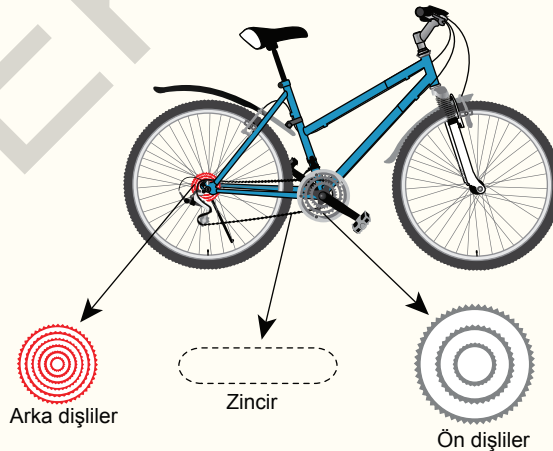
Yandaki görselle ilgili şunlar söylenebilir:

- Gündüz vakti bir bölgede dolaşan insanlar yer almaktadır.
- Bir dükkânda satılan ürünler belli belirsiz görülebilmektedir.
- İnsanların bir kısmı çanta taşımakta bir kısmı merdivenle yolun üst tarafına çıkmaktadır.
- Kalabalığın içinde kıyafetini düzeltmeye çalışan bir kişi vardır.
- Civarda çeşitli boylarda binalar ve ağaçlar vardır.
- Gündüz vakti kalabalığın yoğun olduğu bir an yaşanmaktadır.
- İnsanların kıyafetlerine bakılarak havanın herkes için farklı bir etki yarattığı söylenebilir.

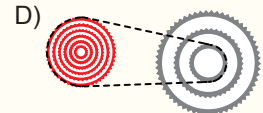
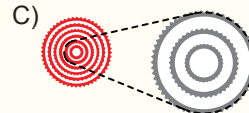
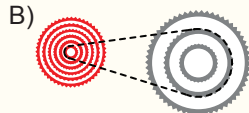
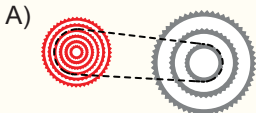
LGS / 2022

Bisiklet vites kullanımında dikkat edilmesi gereken önemli noktalardan biri, zincirin doğru konumda olmasıdır. Zincirin yanlış konumda kullanılarak bisiklete zarar vermemesi için;

- zincir, ön dişlilerin en küçük dişlisindeyken arka dişlilerin en büyük üç dişlisinden birinde,
- zincir, ön dişlilerin en küçük dişlisinin bir büyüğündeyken arka dişlilerin en büyük ve en küçük hariç diğer tüm dişlilerinden birinde,
- zincir, ön dişlilerin en büyük dişlisindeyken arka dişlilerin en küçük dişlisi veya en küçükten bir büyük dişlisinde olmalıdır.

Buna göre, aşağıdaki vites kullanımlarından hangisi bisiklete zarar verir?

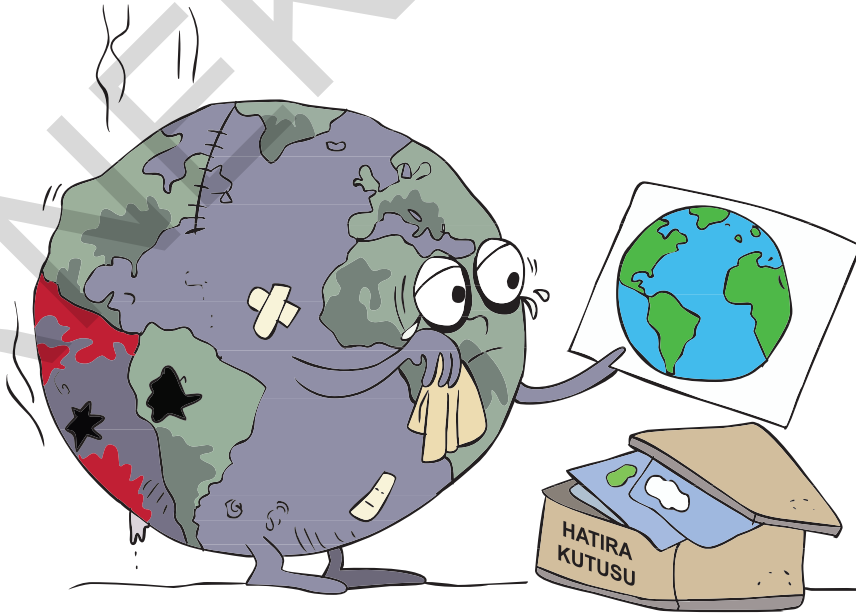

CEVAP B

Etkinlik 1 Aşağıdaki görselin ne anlam ifade ettiğini altındaki boşluğa yazınız.

Etkinlik 2 Aşağıdaki görselin ne anlam ifade ettiğini altındaki boşluğa yazınız.

Grafik - Tablo Okuma

- ▶ Grafik, sayısal verilerin çizgilerle ifade edilmesi yöntemidir.
- ▶ Grafikler, sayısal verileri görselleştirerek bunlar arasında karşılaştırmalar yapabilmeyi sağlar. Böylece sayısal verilerin anlaşılması ve yorumlanması kolaylaşır. Verilerin çizgi ya da sütunlarla hatta farklı yöntemlerle grafiğe dönüştürülmesi bu verilerin yorumlanmasını kolaylaştırır.
- ▶ Grafikler sayesinde verilerdeki artış ve azalışların tespit edilmesi, değerlendirilmesi daha rahat olur.
- ▶ Grafiklerde pek çok şekil ve yöntem uygulamak mümkündür.

Bunlar arasında en sık kullanılanları şunlardır:

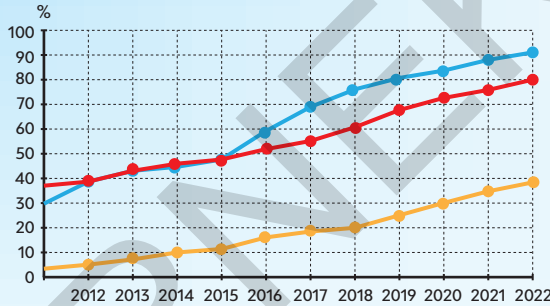
- Çizgi grafikler
- Sütun (çubuk) grafikler
- Daire (pasta dilimi) grafikler

Örnek:

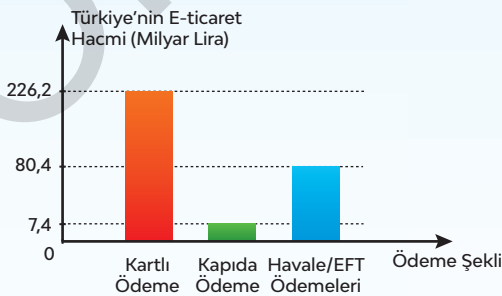
E-ticaret Verileri Açıklandı

Türkiye'nin e-ticaret hacmi 2022'de 2021 yılına göre %66 arttı

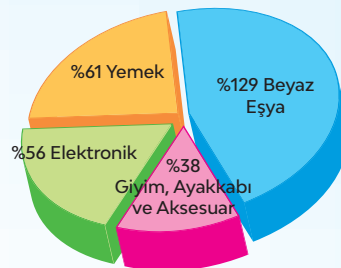
Türkiye'de E-ticaret Yapanların Oranı

Türkiye'nin E-ticaret Hacmi ve Ödeme Tercihleri

E-ticarette En Fazla Artış Gösteren Sektörler

BİLGİLENYORUM

Çizgi grafikleri, basit ve kolay anlaşılır olduklarından kullanımları da kolaydır.

YAZIYORUM

- E-Ticarette Sipariş Adedi 2021 ⇒ 1 Milyar 366 Milyon
- E-Ticarette Sipariş Adedi 2022 ⇒ 2 Milyar 297 Milyon
- E-Ticaret Harcamalarının Gayrisafi Yurt içi Hasıladaki Oranı 2022 ⇒ %4,1 olarak gerçekleşti.
- Dünya Geneli E-Ticaret Hacmi 2022 ⇒ 4,3 Trilyon Dolar

Etkinlik

3

Bu infografikten (bilgilendirici görsel) hareketle aşağıdaki çıkarımlardan hangileri yapılabilir? "✓" ile işaretleyiniz.

- Türkiye'deki kişi başına düşen su miktarı Asya ortalamasının altındadır.
- Dünyadaki tatlı su oranı, tuzlu su oranından yüksektir.
- 2050'de dünyanın çoğunluğunun su sorunu yaşayacağı öngörülmektedir.
- Tatlı suyun en büyük kaynağı buzullar ve buz dağlarıdır.
- Günümüzde su sorunu yaşayanların nüfusu 1990'lardan daha fazladır.
- Dünyadaki içilebilir su kaynaklarının büyük bölümü Güney Amerika'da yer almaktadır.
- Ülkemizdeki yer altı suyunun miktarı, bataklık ve göllerden elde edilen sudan daha fazladır.

1. İnsanlar tarihin hiçbir döneminde çevreyi bu kadar kirletmemişlerdi. Sadece toprak değil; hava, su, deniz... Ne varsa hepsi insan eliyle kirlendi. Bu kirlenme toprağa, havaya, suya; karadaki ve denizdeki canlılara hiç düşünmediğimiz kadar çok zarar verdi. Tabii ki insanlar da bunun zararlarını görmeye başladılar. Yine de dünya genelinde bu kirliliğin önüne geçilebilmiş değil ne yazık ki.

Aşağıdaki görsellerden hangisi bu metinde anlatılanlarla ilişkilendirilemez?

A)

B)

C)

D)

2.

I	Etinin lezzeti Eski Roma çağlarından beri namlıdır. Bol avlanan, ekonomik değeri yüksek bir balıktır. Dört mevsim yenebilecek bu balığın en lezzetli zamanı aynen barbunda olduğu gibi temmuz-ekim ayları arasındır. Çoğu zaman birbiri ile karıştırılan barbun ve tekir... Yaşam alanları, renkleri, biçimleri hemen hemen birbiri ile aynıdır. Dikkatli olmayan gözler aradaki farkı kolay kolay anlayamazlar. Tekirin başı daha uzuncadır ve tabii sırt yüzgecinde bulunan harelere ise çok belirgindir. Doğal kafa yapılarından dolayı barbunların ağızları göz hizasına kadar gelir. Fakat tekirlerde bu böyle değildir.
II	Kolyoz gri tonlardaki renkleriyle uskumruya benzer ama aralarında belirgin farklar vardır. Kolyozun gözleri daha iridir. Kolyozun ağız geriye doğru daha uzundur. Uskumrunun yüzme kesesi daha küçüktür, kolyozun yüzme kesesi belirgin derecede büyüktür. Kolyoz daha yuvarlaktır, uskumru daha yassıdır. Uskumrunun sırt çizgileri aşağıya doğru oldukça düzgün paralel iner, kolyozda bu düzen yoktur, desenler daha karışıktır. Ama en önemlisi uskumru daha lezzetlidir. Ortalama uzunluğu 15-30 cm, hatta 50 cm'ye kadar varabilir. Türkiye'de tüm denizlerde bulunur. Ocak ayı en yağlı zamanıdır.

Bu metinlerden hareketle aşağıdakilerden hangisi uskumrunun görseli olabilir?

A)

B)

C)

D)

3. Dünyanın Yedi Harikası, tamamı insanoğlu tarafından inşa edilmiş, olağanüstü antik yapı ve yapıtlardır. Ayrıca Antik Dönemin Yedi Harikası adıyla da bilinir. İlk olarak MÖ 5. yüzyılda tarihçi Herodot tarafından ortaya atılan bir kavramdır. Aşağıda "Dünyanın Yedi Harikası" diye nitelendirilen yapıtlardan bazılarının açıklamaları verilmiştir.

Petra Antik Kenti: Tiyatro, tapınak, ev ve kral mezarlarının kum taşı kayalıklarına, Doğu ve Helenistik mimarinin harmanlandığı bir estetikle oyulduğu 2200 yıllık antik kent sadece Ürdün'ün değil dünyanın en önemli miraslarından biridir. Kayalara oyulmuş, her biri bir sanat harikası olan mekânlar hayranlık uyandırıcı türdendir.

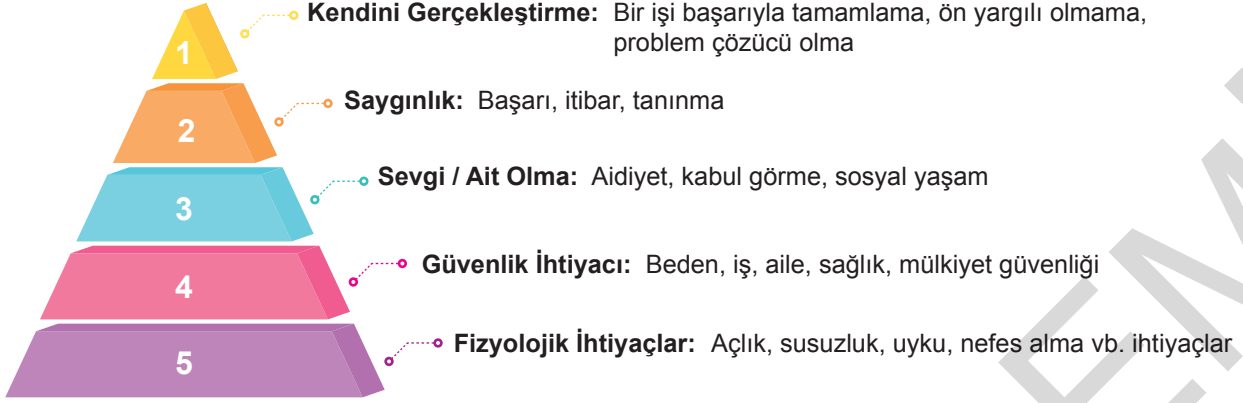
Kolezyum: İtalya'nın başkenti Roma'da bulunan oval mimariye sahip bir amfi tiyatrodur. Burada önceleri Roma halkını eğlendirmek için gladyatör dövüşleri düzenlenirmiş. Zamanın yıpratıcı gücü ve depremlerin yanı sıra taş soyguncularının da hedefi olan yer taşıdığı hasara rağmen Roma İmparatorluğunun ikonik bir simgesidir.

Tac Mahal: Hindistan'ın Agra şehrinde, 1631-1654 yıllarında inşa edilmiş anıt mezardır. Tac Mahal'in yapımında parlak, ince mavi damarları olan beyaz mermer kullanılmıştır. Aynı mermerden yapılan ve yerden yüksekliği 82 metre olan kubbe, Mimar İsmail Efendi tarafından yapılmış ve 1648 yılında tamamlanmıştır.

Bu bilgilere göre aşağıdaki görsellerden hangisi açıklaması verilen yapıtlardan herhangi birine ait değildir?

4.

Maslow'un ihtiyaçlar hiyerarşisi, Amerikalı psikolog Abraham Maslow tarafından 1943 yılında yayımlanmış bir çalışmada ortaya atılmış ve sonrasında geliştirilmiş bir insan psikolojisi teorisidir.

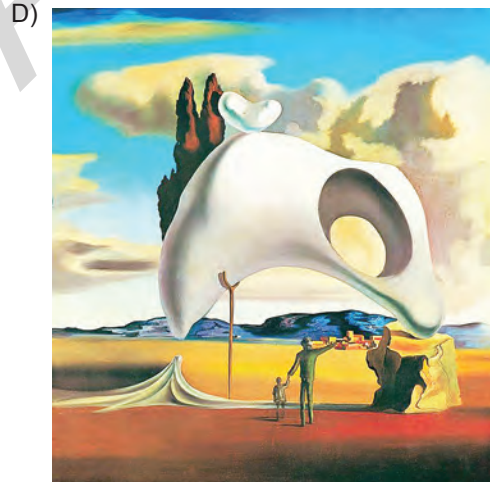
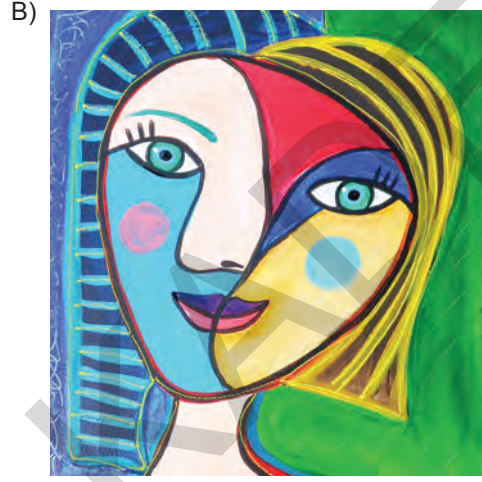
- Ahmet Bey → Eserleriyle kalıcı olmak ve devamlı hatırlanmak isteyen bir yazardır.
- Ayşe Hanım → Sel felaketi sonucu su basan evini bir an önce oturabilir hâle getirmeye çalışmaktadır.
- İsa Bey → İnsanlarla arası çok iyidir, iletişimi güçlüdür ve toplumda benimsenen bir kimsedir.

Bu bilgilerden hareketle söz konusu Maslow'un İhtiyaçlar Hiyerarşisi'ndeki yerleri aşağıdakilerin hangisinde doğru verilmiştir?

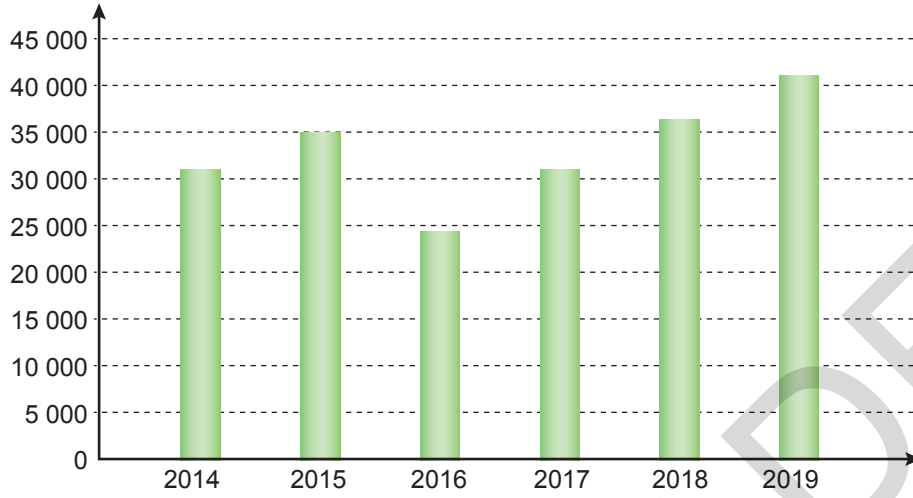
	Ahmet Bey	Ayşe Hanım	İsa Bey
A)	Sevgi / Ait Olma	Saygınlık	Fizyolojik
B)	Saygınlık	Kendini Gerçekleştirme	Güvenlik
C)	Saygınlık	Güvenlik	Sevgi / Ait Olma
D)	Saygınlık	Güvenlik	Kendini Geliştirme

5. Pablo Picasso, dünyaca tanınmış ressamlar arasında en önemli isimlerdendir. Kübizmin temelini atan da odur. 1907 yılı ile 1914 yıllarında kübist olarak adlandırılmış olan tablolar yapmıştır. Bu yıllarda yapmış olduğu kübist denilen tabloların genel özelliği geometri şekillerinin kullanılmasıdır. Yapılan tüm resimler geometrik formlar oluşturacak şekilde basitleştirilmiş ve geometrik şekillere bölünmüştür. Aynı zamanda Kübizm üç boyutlu bir cismin iki boyutlu olarak aktarılması sanatıdır. Picasso'nun tablolarında üç boyutlu cisimlerin iki boyutlu şekilde aktarılması sık sık görülmektedir. Çünkü insan resimleri dahi yanal yüzeylerine bölüştürülüp resimlerin hep profili hem de önden görüntüsü yapılmıştır.

Bu bilgilerden hareketle aşağıdakilerden hangisi Pablo Picasso'nun tablolarından biri olamaz?

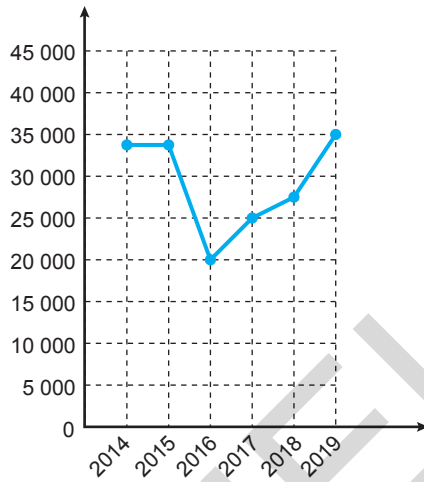

1. Aşağıdaki grafikte Türkiye'ye gelen turist sayıları verilmiştir.

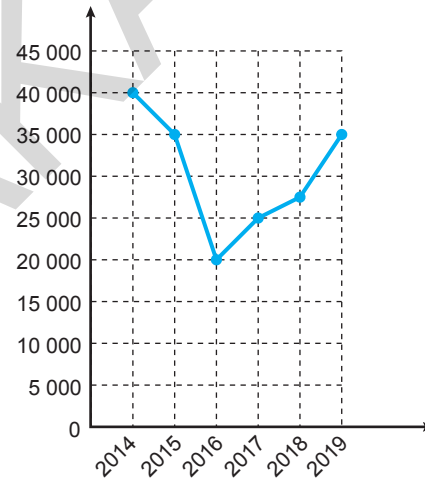

Bu verilerin çizgi grafiğe aktarılmış hâli aşağıdakilerden hangisidir?

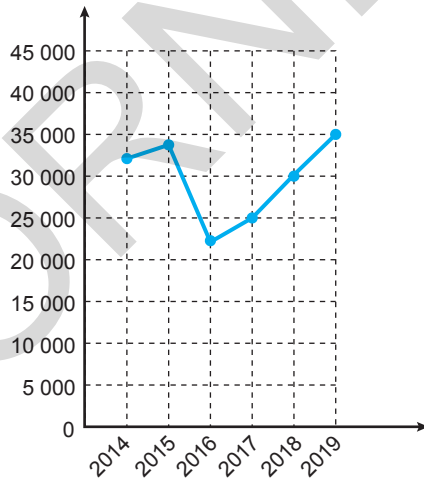
A)

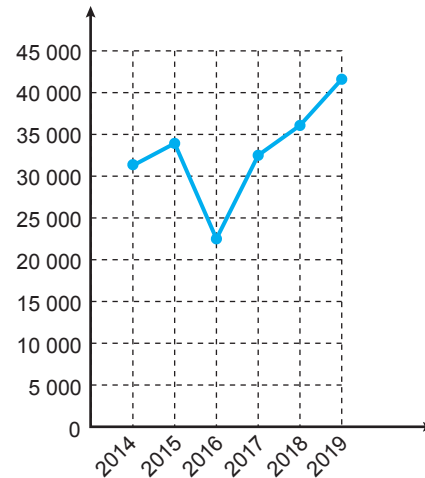
B)

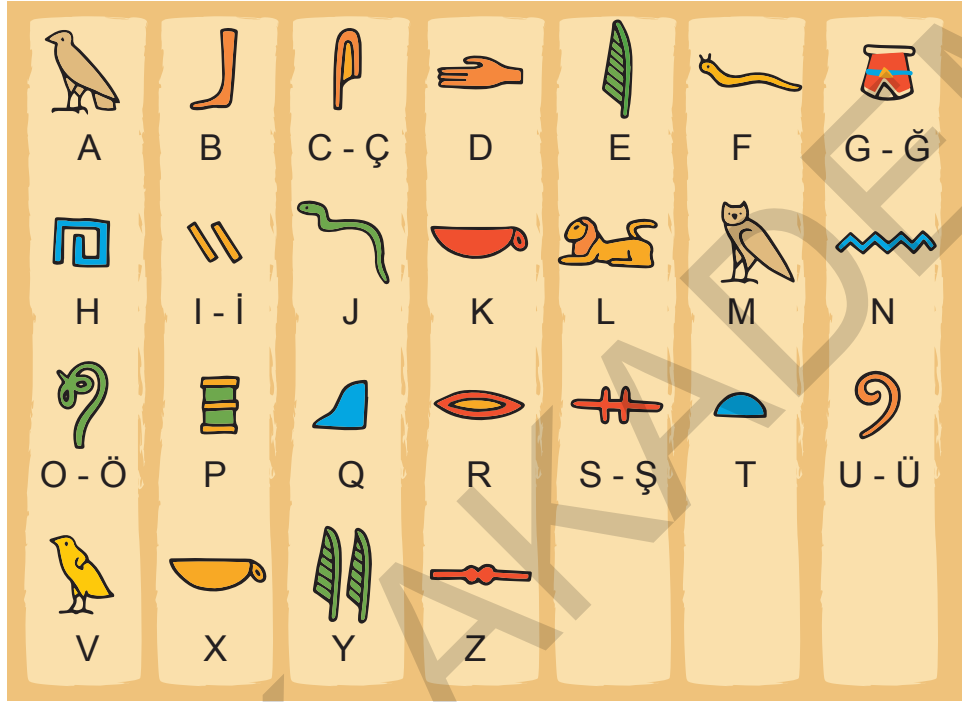
C)

D)

2. Eski Mısır medeniyeti; bıraktıkları eserler, kalıntılar, efsaneler ve hikâyelerle dünyada en çok ilgi toplamayı başaran uygarlıklardan olmuştur. Tabii bu eserleri ya da kalıntıları aydınlatmakta kullanılan Eski mısır yazısı yani mısır hiyeroglifleri de uzun süre bilimin araştırma konusu olmuştur. Soldan sağa okunan, yazılan bu alfabe oldukça zor bir alfabadir. Çok zor olan bu alfabadeki semboller, bazen bir heceyi bazen bir kelimeyi, bazı durumlarda ise bütün bir cümleyi ifade eden sembollerden meydana gelmiştir.

Buna göre "ÇALIŞKAN" sözcüğünün Mısır alfabesine göre karşılığı aşağıdakilerden hangisidir?

- A)
- B)
- C)
- D)

SET ÜRÜNÜDÜR TEK OLARAK SATILAMAZ.

“Değerli öğretmenlerimiz;
yayınlarmıza ait akıllı tahta uygulamalarımıza
www.ornekogretmen.com internet sitemizden ulaşabilirsiniz.”

KORSAN
KİTABA HAYIR

www.ornekakademi.com

[Instagram](https://www.instagram.com/ornekakademi) [Facebook](https://www.facebook.com/ornekakademi) [Twitter](https://www.twitter.com/ornekakademi)
/ornekakademi

EĞİTİME
%100
DESTEK

ÖRNEK AKADEMİ

Adres : Aşağı Yahyalar Mahallesi 995/1 Sokak No: 5B Yenimahalle/Ankara
Tel : 0 530 467 61 94
E-Posta : bilgi@ornekakademi.com

